

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године, код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу чл. 1. и 3. закона за мерење, опис и идентификовање криваца, поставити:

за секретара друге класе антропометриско-полицијског одељења Министарства унутрашњих дела Душана Ђ. Алимпића, секретара треће класе истог одељења.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 1. маја 1907. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за члана друге класе Управе града Београда Антонија Видовића, начелника исте класе среза врачарског;

за начелника прве класе среза врачарског Станоја Вељића, члана друге класе Управе града Београда, — по потреби службе;

за начелника прве класе среза чиновског Милана Лазића, начелника друге класе истога среза;

за вршиоца дужности члана Управе града Београда, у рангу среског начелника друге класе, Милана Срећковића вршиоца дужности члана исте Управе у рангу среског начелника треће класе;

за начелника друге класе среза добричког Милутина Пеђанина, начелника треће класе истога среза;

за начелника друге класе среза крагујевачког Момчила Здравковића, начелника треће класе истога среза;

за начелника друге класе среза јасеничког, округа крагујевачког, Димитрија Стефановића, начелника треће класе истога среза;

за начелника друге класе среза беличког Петра Чађевића, начелника треће класе истога среза;

за начелника друге класе среза подгорског Драгомира М. Николића, начелника треће класе истога среза;

за начелника друге класе среза рађевског Милана Струнцилића, начелника треће класе истога среза;

за начелника друге класе среза пожаревачког Манојла Лазаревића, начелника треће класе истога среза;

за начелника треће класе среза трстеничког Чедомира Алексића, полицијског писара прве класе истога ср за;

за полицијског писара прве класе среза прокупачког Јована Спиридоновића, полицијског писара исте класе Управе града Београда, — по потреби службе;

за полицијског писара прве класе среза колубарског, округа ваљевског, Александра Грујића, среског писара исте класе у пензији;

за полицијског писара друге класе среза орашког Витомира Денића, бившег полицијског писара исте класе; и

за полицијског писара треће класе Управе града Београда Александра Савића, полицијског писара исте класе среза прокупачког, — по молби.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 1. маја 1907. год. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I, на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Велислав Ашковић, писар прве класе среза расинског, на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја, с пензијом, која му по годинама службе припада, — пошто је Указ од 22. априла 1906. год. којим је на основу §. 76. истога закона отпуштен из државне службе, поништен одлуком Државног Савета Бр. 2784. од 17. априла ове године.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 30. априла 1907. г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I, на предлог Министра унутраш-

њих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Риста Протић, писар прве класе среза орашког и Драгутин Поповић, полицијски писар друге класе среза колубарског, округа ваљевског, на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда отпусте из државне службе, с тим, да им се на име помоћи издаје из државне касе по 30% од досадање њихове плате.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 30. априла 1907. год. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I, на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Д-р Селимиру Ђорђевићу, назначеном физикусу округа ужичког;

Д-р Алексеј Савићу, назначеном лекару среза азбуковачког; и

Д-р Драгомиру Николићу, назначеном лекару среза прокупачког, уваже остависе, које су поднели на државну службу.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 30. априла 1907. г. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за физикуса окр. пиротског, Др. Димитрија Мицића, физикуса окр. топличког;

за физикуса окр. топличког, Др. Младена Грујића, физикуса округа пиротског;

за физикуса округа ужичког, Др. Теофила Мирковића, физикуса окр. тимочког, са седиштем у Књажевцу, сву тројицу по потреби службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 30. априла 1907. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за лекара среза азбуковачког, Д-р Драгутина Радишића, приватног лекара.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 1. маја 1907. г. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

(ПАСТАВАК)

А. Доказна средства првог периода, од 1804 до 1842, била су ова:

1. Заклетва.

Од формалистичких доказних средстава старог Српског Кривичног Поступка заклетва се најчешће употребљавала као доказ и после ослобођења од 1804 године. Њоме се могао прибавити потпу доказ о виности или невиности оптуженог, па се, према томе, овај на основу ње осуђивао или ослобођавао. Заклетву је по правилу полагао оптужени, после које му је тужилац веровао. Ово потврђује један случај од 16 децембра 1811, који гласи: »Дошао суду Григорије Андрејевић из Ковиљаче и Вулета из Трбушца, зворничке нахије, и прејавише Симу Николића из Ковиљаче, да је исти Сима два вола украо од горепоменуте двојице. Но Сима закле се. И тако по суду и његовој заклетви остадохе оба вола Симе Николића.«¹⁹⁾ Често пута се спор свршавао само изјавом оптуженог да хоће да се закуне, и ако му је тужилац поверовао, онда се заклетва није ни полагала.

Која ће се од странака заклетви решавао је споразум, али ако се до споразума између њих није могло доћи поглавито због тога, што су обадве странке хтеле да се закуне, то је тај спор решавао суд и то коцком. Ко је извукао коцку, тај се и заклињао, што потврђује и једна пресуда шабачког магистрата од 7 јула 1808, која гласи: »Стојадин Јелић из Мачве тужи за кобилу да је украо Лука Гавриловић из Баћевине зворничке нахије. Тако код суда обадвојица хотели заклетву примити, тако бацисмо коцку, и нађе коцка Луки Гавр. и њему дадосмо.«²⁰⁾ — Ако је у ком случају било више оптужених, па би они били у блиском сродству и живели у једној кући, то је обично један, и то старешина куће, полагао заклетву, да нико од њих није учинио дело за које се оптужују. Доказ за ово налази се у једној пресуди пожаревачког магистрата од 25 јануара 1839 бр. 165, која гласи: »... За то је магистрат по овом, и кад се је Јован сам својевољно заклетви хтео, да нико из куће његове Станину тепсију украо није, Јовану дозволио, те се заклео, да ни он ни други ко из куће његове Станину тепсију украо није и с тим су обе стране отпуштене,«²¹⁾ а оптужен је био Јован и његов син Илија. — Заклетва је полагана у суду или цркви или манастиру пред старешином и братијом манастирском а у присуству неколико грађана.²²⁾

Нерационалност заклетве као доказа у Кривичном Поступку увиђала се у ово време све више и више. Најбољи доказ за то јесте, што се заклетва у свима случајевима могла употребити на последњем месту, т. ј. у оскудици сваког другог поузданијег доказа. Кад се виност оптуженог није могла доказати ни признањем, ни сведоџбама сведока ни којим другим бољим доказом, тек се онда допуштала заклетва као доказно средство. Ово јасно потврђују пресуде из доцнијих година, кад се све више почела увиђати непрактичност употребе заклетве. Тако Народни Суд у свом извештају кнезу

Милошу од 25 маја 1825 наводи, како је Петрија удова пок. Симе Алексића из Медвеђе осумњичила Даницу супругу Јована Здравковића ондашњег да јој је она украла накит, јер је она (Даница) видела, где је накит био остављен. У даљем извештају вели Народни Суд, да јој »из самог овог подозрења« и »без сведоџбе икакве« није могао учинити »довлествореније«, већ јој одговорио, да или Даницу закуне или да чека док се другим доказима не пронађе кривац.²³⁾ Ово се још боље види из пресуде пожаревачког магистрата од 5 јула 1843 бр. 182, у којој се вели: »...но будући да оптужени при чињеном над њиме чрез пребивајући 14-дневни апел и следованију никако није признао, да је наведену поару учинио, са изговором да су чарапе и пређа његова, као што о томе и примирителни суд села Лоцушника, с писменим извештајем својим од 20 јунија т. г. бранећи га као невиног посведочава: а тужитељ никакви други доказатељства с чим би тужбу своју противу оптуженог подкрепио, сведоке прибавити и поднети није могао, — то суд овај у данашњем заседанију своје рјешава: да се оптужени почем по прописној форми заклетву како ову поару учинио није положио, без сваке даље казни слободан кући својој отпусти, и да га тужитељ у име тога више узнемиравати не може.«²⁴⁾

Најзад, ово питање о доказној важности заклетве и њеној употреби решено је и законским путем и то чл. 48 устројства окружних судова од 26 јануара 1840, који гласи: »заклетву као светињу ваља уважавати; и зато да се само у крајњој нужди и у недостатку или недостаточности остали доказатељства заклетва употреби.« (збор. I. 191).

Овакво ограничење заклетве било је знак њеног скорог потпуног укидања. То је прећутно и учињено доказним правилима од 1842, у којима се о заклетви као доказу не говори. Али су судови, свакојако не разумевајући ту прећутну забрану, и даље поред осталих доказа употребљавали и заклетву као што се види из раније наведене пресуде пожаревачког магистрата од 5 јула 1843, те је Апелациони Суд био принуђен и изрично да забрани употребу заклетве расписом својим од 16 септембра 1844 бр. 1278, који гласи: »да суд у напредак при ислеђивању кривичног предмета ни пошто не усуди се, надлежном кривцу то питање постављати: да ли он ово или оно обстојатељство са заклетвом може потврдити, или пак са истом невиност своју оправдати, а јошт мање да му допусти, да он (кривац) тога ради поменуту заклетву и положи; но да на против кривичне предмете по пропису свога Устројенија и начину какав је до јако и то без заклетве уобичајен био, ислеђује, оставивши кривцу међутим прилику, да он потворено на њега преступленије или злочинство, другим, на послугу њему стојећим средствима, оповргава, и тако невиност своју, ако му је могуће, оправда, имајући у том случају, док се криминални поступак не изда, прописани Попечитељством Правосудија под 11 фебруара 1842 год. А№ 364 правила придржавати се.«²⁵⁾

2. Свод.

И свод је једно од доказних средстава старог Српског Права, који налазимо у примени и у обновљеној српској држави. Задржао је исти значај и употребљавао се на исти начин и код истих кривичних дела, као и у старом праву. Сви случајеви показују, да се свод употребљавао као доказ само код кривичних дела крађе стоке, што јасно доказују ови примери: »Писато писмо магистрату крагујевачком за коња, ко-

¹⁹⁾ Гласник II од. Протокол шабач. магистрата № 875; тако исто № 82, 141, 165, 173, 195, 288, 274 и т. д.

²⁰⁾ Гласник II од. Протокол шабач. магистр. № 277; исто и № 278.

²¹⁾ Ст. Максимовић, Суђења у кнеж. Србији 123. бр. 240.

²²⁾ А. Јовановић, Приноси за историју старог српског права 35.

²³⁾ Држ. Арх. Кнеж. Канц. Народни Суд 1825 године.

²⁴⁾ Ст. Максимовић, Суђења у кнеж. Србији 169 бр. 309.

²⁵⁾ Борђе Петровић, Речник закона, уредаба 210.

ага је Раваило из Драче познао у Ресави у некога Јанка — да призову калуђера Максу и јоште кметова из Драче, ако осведоче да је Раваилов коњ, да уансе Јанка, и он нека каже, од кога (је) купио, и да пошаљу за онога, од кога је Јанко купио; кад они дође, онда да пусте Јанка, а они пак да каже, ко је њему дао: тако редом док се нађе, ко је из кошаре украо.²⁶⁾ Исто потврђује и једна пресуда шабачког магистрата од 1 маја 1811 бр. 791, која гласи: »дошао к суду Јован Мијатовић из Бадовинаца, и познао свог коња у Нинка Буљукбаше из Јаловика, кога му нестало пре 6 година и судом повратио. По истог коња показа Јован Станић, да је купио од Николе Стојића из Дробњака, а Никола купио из Толисавца од Трифуна, а Трифун купио од Стевана Турчића из Петловаче, а Стеван са друштвом својим украо од Јована Мијатовића. Тако ми пресудисмо: да се коњ Јовану Мијатовићу поврати, а ови како су један од другог куповали, да новце поврате, и Јовану Станићу 58 гроша, што је за коња дао, да исплате.«²⁷⁾

Већ по томе само, што је свод био доказно средство само за једно кривично дело, био је у много мањој употреби од заклетве. Сем тога, свод је, као доказ и код крађе стоке, све више ишчезавао тако, да га у доцнијим пресудама врло ретко или готово никако не налазимо. Ниједна уредба о њему не говори, из чега се може извести, да га је нестало пре но што је његова употреба, онако исто као и употреба заклетве, прећутно забрањена доказним правилима од 1842, која свод и не помињу.

(наставиће се)

Д-р Бож. В. Марковић.

О П Ш Т И Н А

(НАСТАВАК)

Али како је он, истина у много друкчијем облику, био предмет оцене и од стране Н. Скупштине држане о В.-Госпојини 1864. године, и она учинила и извесне своје примедбе, ред је да и те напомене нагласимо, те да се види, докле је ишао захтев самих представника народних онога времена у овоме погледу.

Како су ове примедбе кратке, то ћемо их овде изнети у целини. Оне гласе:

„ПРИМЕДБЕ

народне велико-госпојинске скупштине

на

материјал за закон о општинама грађанским

1. У §. 36. требало би последњи став изменити, па да и други грађани могу за себе послати на општински рад замену у људма, који су способни за тај посао, а да не траже за то допштења од власти, јер би то било теретно и дангубно;

2. §. 56. да се дода, да буде кажњен сваки који не дође на збор општински, а не извини се довољним узроцима;

3. §. 84. да се измени што се тиче чланова општинског суда, па да остане тако, да, осим председатеља, не буде више од двојице чланова у сваком општинском суду, макар се општина састојала из више села;

4. К. §. 86. да се дода ово: кад би се увидело, да је мала плата кмету, који се постави у које село, онда надлежна

²⁶⁾ Кара-Ђорђево деловодни протокол 17 № 687.

²⁷⁾ Гласник II од. Протокол шабачког магистрата 197 № 971; исто и № 375, 450, 792 и др.

власт може одредити томе кмету плату, а општина биће дужна давати му је. II

5. У. §§. 120. и 124. да се изостави реч о бирњу председатеља и чланова општинског суда, па у §. 125. да се дода ово: Кад треба да се бирају ти општински званичници, онда се састају кућне старешине, па из своје средине на сваку десеторицу њи одређују гласањем по тројицу као одборнике, а после ови изберу кметове.«.....

И ако се у протоколу IX састанка редовне Народне Скупштине, држане 27. августа 1864. године, нарочито наглашава, како је између народних посланика и господe Министра било разговора »о многим појединим одредбама овога пројекта«, ипак јако пада у очи, да се Скупштина задржала само код седам чланова овога пројекта.

Ово слабо интересовање, да не рекнемо равнодушност према једном закону, који непосредно и у првом реду мора и треба да интересује народне представнике, просто је неразумљиво.

Ако би га објашњавали савршенством самога пројекта то би била заблуда; а ако би покушали да то објаснимо тиме, што би признали да народ у опште није давао важности уређењу општина, онда би му чинили неправду, јер и ако су се на неким ранијим Скупштинама, па и на самој овој чули и доста конзервативни погледи, опет је општина била предмет приличног старања народног, бар у ономе делу, који пружа народу право избора општинских часника.

Наравно, да су се многе Скупштине разликовале у оцени овога права, јер су га извесне желеле проширити на већи број гласача, а неке задржавале само за кућне старешине; али као што смо и раније нагласили, увек се истицала жеља, да то право нарочито остане неокрњено.

Само се ипак мора признати, да Велико-госпојинска Народна Скупштина није поклонила овоме пројекту довољно пажње, и да су јој и примедбе, које је учинила, неодређене.

Јер, докле у чл. 56. пројекта тражи измену у томе, што би се казнио сваки онај гласач, који на збор не дође а изостанак не оправда, те тако значај збора хоће да издигне и грађане принуди на вођење рачуна о општинским интересима, докле код чл. 125. тражи да се ово право да само кућним старешинама.

По томе изненађујуће је, да је сама влада нашла разлога да ово право прошири, и пренесе га по селима на све пунолетне грађане, задржавајући, наравно, ипак посредан начин бирања.

Имајући пред собом овако и писмо Министра унутрашњих дела, и примедбе саветске и скупштинске, па чинећи поређење између погледа изнесених у њима, морамо признати, да је Државни Савет био либералнијих погледа и од Министра и од Скупштине.

Наравно да тиме нећемо да кажемо, да би све то, што је он истицао било боље од онога, што је изишло са оне друге стране, јер је све то зависило од прилика, у којима се онда налазио наш народ, али ипак истичемо то као разлику погледа.

После овога, ред је да се вратимо на сам закон о општинама од 1866 године, те да на тај начин одговоримо раније постављеном питању: шта је овај закон пружио народу, и је ли задовољио захтеве прилика и времена?

И одмах морамо да признамо, да је закон веома брижљиво израђен.

Онај период од 26 година, који је претходио изради овога закона, као период самоуправних општина, пружао је могућности да се и горе на врховима запазе и уоче многе ствари,

које су имале да се обухвате и унесу у закон, те да он одговара потребама онога времена, а и материјал, који је прибран од нижих власти, пружао је обилате могућности за то.

Све је то, пак, после систематски сређено и дотерано, и пошто се у два маха чуло и мишљење Државнога Савета, па чак и једне скупштине, као што смо напред видели, онда је преносећи и знатне уредбе из страног законодавства, дошао закон.

Ако погледамо како се олако и на јуриш пишу закони за неколико последњих деценија, онда морамо признати, да су наши стари то радили много озбиљније и сређеније, те отуда наше раније законодавство знатно одмиче од онога познијег и у јасности и одређености својих одредаба, и у томе, који се закони новим замењују и укидају, те се није могло догодити, да по два закона регулисавају један исти одношај, као што је то доцније бивало.

Својим одредбама, закон је овај из основа изменио садашњу нашу општину, нарочито у самоуправном погледу.

Ако је дотле круг њенога самоуправног рада био неопредељен и скучен; ако је туторство власти било тако осетно, законом овим је све то измењено.

Стварајући општину по принципу монархиско-уставне општине, законодавац је дао народу све повластице, које су пружали и закони много напреднијих држава.

Тако, он је пружио право гласања на збору по сеоским општинама свима пунолетним грађанима, без икаквог цензуса а у варошким општинама везао га за цензус од 6 талира (чл. 14. зак. о општинама), те је, тако, у погледу сеоских општина био напреднији од садашњег закона (види чл. 30. садашњег зак. о општинама), све и кад се узме у обзир оно ограничење из тач. 5. ондашњег закона.

Пружио је збору непосредно право бирања општинских одборника а посредно и кметова.

Поред овога права гласа, пружио је он општини широко право самоопредељења.

Да би то било очевидније, ми ћемо овде изнети извесне одредбе, које утврђују права: суда и одбора.

Тако чл. 35., који говори о суду као власти општинској „која има да заступа и чува општинске интересе,“ оставља ова права суду:

„1, бира писара и друге званичнике општинског суда, и предлаже ји на потврђење непосредно надзорној власти;

Избор лекара и инжињера подноси се на одобрење надлежном Министру;

2, управља општинским имањем, старајући се да се што од истога не окрњи неумали и неуништи;

3, располаже општинским приходима;

4, предлаже општинском одбору суму, која је потребна да се као прирез покупи, па у сагласију са одбором располаже исти, као и друге општинске терете, на поједине житеље;

5, води рачун о свима приходима општинским;

6, води бригу о сиротињи општинској;

7, надзирава над туторима, који рукују са пунилним имањем, па кад примети да тутори несавесно поступају са пупилама и њиховим имањем, извештава о томе надзорну власт;

8, даје сведочанства о владању поједини житеља, о њиховом стању, имању, сродству и другим њиховим личним одношењима;

9, уверава се, да ли се протоколи крштени, венчани и умрли уредно воде.

У селским општинама ово ради надзорна власт;

10, садеиствује при попису житељства са државним властима. Води тачно списак чланова своје општине, списак лица способни за гласање на збору, као и списак они лица, која су дужна порез плаћати;

11, чува сва општинска писма, акта, књиге и томе подобно;

12, издаје сведочанство о томе, да је неко жив, да се налази у општини и тим подобно;

13, управља општинском поштом, помоћу које стоји општина у поштанској свези са другим суседним општинама; и

14, прима и одпушта општинске служитеље.“

По члану 65. поменутога закона, одбору је дато право састављања општинског буџета и прегледања општинских рачуна, а чланом 66. уз остало, дата су му и ова права решавања:

„2, да се заведе неко ново општинско звање, или да се умножи број општински званичника и служитеља;

3, да се ко овласти, да може општину у парницама пред судом заступати;

4, да се одобри куповина и продаја као и давање под закуп непокретни добара;

5, да се општина може задужити (по одобрењу више власти);

6, да се предузму ма какве општинске грађевине;

7, да се на општину разреже прирез, или иначе да се општина прими ма каквог терета, и да се распоређује израда јавних послова кулуком.

Сем суђења грађанских спорова по грађанском судеком поступку, и кривица по полицијској уредби, држава је на општину пренела још знатан део послова, од којих су неки дотле припадали само држави.

Ти послови побројани су у чл. 34. зак. који гласи:

„Општински суд, упражњавајући полицајну власт, врши следеће послове:

1, стара се о чистоти у месту и околини;

2, стара се о безбедности лица и имања у општини;

3, води надзор над општинским и државним зградама, које се у општини налазе и које су његовој бризи поверене;

4, стара се о добром одржавању њуприје, друмова, обалама река и потока;

5, стара се о предупређењу пожара и о средствима за гашење;

6, стара се о одржању здравља људи и стоке у општини;

7, води надзор о разним мерама, којима се служе трговци и други људи, кои на меру што продају, и у опште да се преваре недогађају;

8, надзирава над меанама, каџанама, гоотионицама, да ли се извршују прописана правила;

9, води бригу, да ко не даје повода и не иде на руку развратности и скаредности, па све, што је противу морала и благи обичаја има да одклони;

10, представља државним властима своје сажитеље, кои желе добити путне исправе за стране државе;

11, води списак странаца;

12, надзирава над лицима, која су од суда или од полицајне власти стављена под надзор, а за лица поквареног и неморалног владања чини, сходно закону, надлежне кораке;

13, стара се о томе, да у општини не буде просјака и беспосличара; и

14, настојава, да родитељи своју децу у школу шаљу.

(наставиће се)

Димитрије С. Калајић.

АМЕРИКАНСКА КРИМИНАЛНА ПОЛИТИКА

извод из једног јавног предавања
професора Dr B. Freudenthal-a

На скупу чланова немачке групе Међународног Крим. Удружења, одржатој 8. септембра 1906. год. (по новом), угледни правник и проф. у Франкфурту на Мајни Dr. Freudenthal држао је предавање о горњој теми, које је наишло на највише одобравање свију присушних правника.

Ми ћемо на овоме месту изнети у изводу садржину овога поучног предавања.

У почетку свога предавања говорник је утврдио, да су у Америци још пре неколико деценија практично остварени по неки криминално-политички предлози, око којих се у Немачкој данас води жива теоретичка препирка, као о предлозима из програма нове школе. И што је још најбоље ти су предлози остварени у свакој од савезних држава на други начин, тако да нам се тиме пружа драгоцену могућност да можемо упоредити разне системе.

Пре него је прешао на значај американке криминалне политике, говорник је наговестио, да не треба сматрати као да су тамо преко океана сва људска уређења без икаквих мана. И слика американских казних прилика није без својих мрља. Тамо пре свега недостаје свака повољна статистика. Та млада а велика земља нема чак ни приближно нешто, што би одговарало одличној немачкој државној криминалној статистици. Али, тамо се верује, да се и без ње, на основи других извора, може знати, које мере из новог система треба одржати. Говорник није наишао у Америци ни на једног стручњака, који би ма и најмање био некритичан за питања о њиховим криминално-политичким уређењима. Зато би баш и било погрешно и неумесно, ако бисмо сматрали, да је за оцену употребљивости американског извршења казне потребно да чекамо, док Америка не добије своју уређену статистику.

Као другу ману имамо за тим једно зло за америчко чиновништво — Spoil System, противу кога се данас води упорна борба: зло је у томе, што се у казнене заводе постављају многа стварно неспособна лица као владине присталице, а одатле се терају најспособнији људи.

К тому долазе и други недостаци као злоупотреба са дневницима шерифа и уплив политичара на извршење казне у појединости. И са њиховим малим затворима — Jails —, који у неколико одговарају затворима код среских судова у Немачкој, не могу се баш похвалити Американци. Уверавање директора једнога таквог угледног Jails-a, како он не допушта играње карата његовим затвореницима, показује један њихов недостатак тешко разумљив за нас. Па и код самих њихових нових казних завода — Reformatories — није баш све, како би требало да буде. Негде је настави одречен сваки уплив на трајање казне, а на другом месту је пренебрегнута телесна настава. На трећем месту опет ћелије за два лица — знак оскудице у простору — нагоне на превремена отпуштања.

Толико о манама, које ипак представљају само сенку крај велике светлости. Али опет не треба узети, као да би све оно, што је за Савезне Државе добро и опробано, било одмах добро и за Европу. То све зависи од прилика сваке поједине земље. За Немачку су од битне важности америчка уређења баш на криминално-политичком пољу за то, што је тамо и у Немачкој развитак ишао потпуно паралелно.

И у Америци су некада биле у љутој борби казне одмазде и циљне казне, па се често пута још и сада чује по који одјек те борбе. Некада је дух освете владао и америчким казним заводима. Што је ово схватање казне тако брзо потиснуто заслуга је не само правника, који су у главном стално били у опозицији, већ и теолога, социолога и учитеља. Свакако овом напретку јако је помогао и сам карактер народа. Он има нарочитих својих одлика. Уз то он је богат, он воли своју децу и о њима се стара покашто на дирљив начин; Унија би се спокојно могла назвати земљом старана за омладину.

Резултат развитка није био уклањање старог система. Широке области у Америци и данас припадају казни одмазде, на основи које у већини државица влада за убиство смртна казна. Говорник је присуствовао једном извршењу ове казне електрицитетом у државном казамату у месту Auburn и по утисцима, које је он добио, налази да такво извршење није препоручљиво за Немачку.

Стари систем одмазде важи између осталог начелно још и у државним казаматима (State Prisons), који одговарају немачким робијашницама (Zuchthäuser). Али и у њих овде, онде већ снажно продире нови систем са неодређеним казнама, прогресивним системом и т. д.

Свакако да тамо преко има људи, који с неповерењем гледају на ову или ону нову меру. Али бар говорник није наишао ни на једног човека, који би у начелу био противник укупног новог система, и који би стари систем одмазде као такав још хвалио, ма да тиме неће да каже, да баш нема ни једног.

У Америци дакле влада нови систем. Основа, на којој он почива, претежно је социолошко схватање злочина; биолошко схватање потиснуто је као и у Немачкој, а пре свега у Међународном Крим. Удружењу. Мишљења свију меродавних људи за казнене послове, директора завода, и социолога показују увек, да они усвајају претежни значај друштвених фактора код злочина.

На тај начин унапред је одређен задатак суда и казнено-извршних власти. Ко у учиниочевој околини, васпитању и т. д. види најглавније погодбе злочина, тај мора у сваком поједином случају прво да констатује те погодбе, па за тим да гледа да их за будућност измени! Обадвоје ово врши се у Америци. Један судија, борац за особене судове за омладину, вели да за судију није главно утврђивати, шта је и како неки дечак украо, већ зашто је украо и како се може спре-

чити поврат? Тако смо дошли до питања: шта се чини у Америци, да се постигне тај крајњи циљ сваке криминалне политике, да се сузбије поврат? Одвојмо за то старе од младих злочинаца.

Мало се што може казати о коначним резултатима учињеним за старе злочинце па били они злочинци из навике или по позиву (професионални). Социолози за њих препоручују неодређене казне, које су на њих већ примењене у неким државама, као у држави Connecticut и другима, али је и то примењивање колебљиво, јер се у неким државама ове казне укидају тек што су уведене, па се по том опет јављају тежње за поновно увођење.

Али тежиште американке криминалне политике лежи у поступању са почетницима у злочину — са омладином и онима који се први пут кажњавају. Ова три наслова показују сав поступак према овим лицима: I Поправни систем (Reformatory System), II Пробање (Probation) и III Судови за омладину (Juvenile Courts).

I. Поправни систем.

Још од 1825. год. постоје у Унији поправне школе (Reform Schools) за малолетнике по правилу преко седам па до петнаест или шеснаест година. Пропирије поправних принципа остварених у овим школама на старије особе до 25-те год. (Пенсилванија, 30. (Њујорк), па и 40-те (Месачусет) и стварање поправних казних завода (Reform Prisons) за та лица није постигнуто без борбе. Главна заслуга за то припада првом америчком конгресу за казнене заводе одржатој у Цицинату 1870. год. Поправна казна први пут је у пуној мери практично остварена у казненом заводу државе Њујорка, у Елмири.

У опште у реформне казнионице могу бити упућени само они малолетници (у горе пом. ширем американском смислу), који још нису искусили казну лишења слободе због злочина (felony), новаци у овоме смислу. Свуда важи начело, да за малолетнике морају бити нарочити заводи, а не само нарочита одељења у истоме заводу. У Немачкој за малолетнике постоје у опште само два особена казнена завода, у осталом постоје само особена одељења код појединих казних завода.

Али се тамо разликују једно од другог и обе врсте поправних завода, реформне школе и реформне казнионице, што је могуће више. Оба хоће поправку, само што је у казнионицама оштрији зашт него у школама. Поправне школе мењале су у више маха законски своја имена, зато, што их је народ једнако сматрао као казнене заводе. Оне и по спољашности сада имају само пролазно по нечега од казнионица. Немају бедема и састоје се из фамилија у појединим кућама.

С друге стране реформне казнионице свима средствима теже за тим, да се не бркају са казнионицама у старом смислу пре свега зато, што ове отежавају напредак осуђеника. Говорнику су приповедали о нетактичности једнога гувернера, који је заточенике једног оваквог завода ословио са „осуђеници,“ па су

пему препоручили да их он ословљава са „младићи.“

Задатак је реформних школа *образовање* (Formation) младића до 16-те године, а реформних казнионица је циљ *преображај* (Reformation) младића преко 16 година. И образовање и преображај, пак морају се прострети на целог човека — на његово тело, разум и карактер. Нас интересују у првом реду васпитне мере у реформним казнионицама.

У њима извршење казне управљено је на оне, који су способни за *преображај*. Онај који је неспособан за то, чим се као такав примети, без икаквих обзира тера се ако не у какав завод за болеснике, а оно у какав завод старог система одмазде. Дакле за лица способна за *поправку циљна казна*, а за остале *одмазда*! Тога ради одмах у почетку, као код лекара утврђивање дијагнозе, мора се најтачније испитати индивидуалитет сваког појединца. То се чини интервју-има одмах при доласку у завод ког новог лица и ти разговори чине основу индивидуализирању сваког осуђеника.

У тим казнионицама на прво место преображава се *тело*. То се врши снажним храном, купањем, масажом, гимнастиком и *напорним војничким вежбањима*. На војнички ред и строгост нарочито се тамо много полаже, јер то пре свега даје жељену прилику, да се подстакне честољубље код осуђеника.

Друго, образовању *разума* служе — бар у дивно уређеним великим Reformatories — многобројни научни и стручни технички курсеви. К тому долазе и богате библиотеке. Да би осуђеници имали сталне везе са спољним светом служе се зидним објавама, у којима се обзнајују најважније дневне новости, или новинама, које издају сами осуђеници. Затим долазе периодичне дебате вечери, у којима треба да се подиже самоконтрола и самопоуздање. У највише случајева за сам циљ важно је, да се злочинчева воља тако рећи краде, а не ломе. Претежна већина злочинаца има у ствари сасвим слабу вољу, а не одвише јаку, као што по неки мисле.

Напоследку *карактер* се у првом реду на тај начин васпитава, што се младићима поклања поверење, али се у исто доба излажу и искушењима. При свршетку издржања осуде они се често изводе на заводска имања, одакле могу лако утећи, лако добити дуван и друге забрањене плодове, а лако се одавати и лености. Њих шаљу и у варош ради ситнијих послова; за те послове, увек се радије препоручују наредбе женског чиновништва у реформним школама, него ли мушкиња; једном младом центлмену увек је теже прекршити реч дату жени и побећи. На тај начин у исто доба се буди и кавалерство, на које раније нико није обраћао пажње.

И *религији*, као васпитном средству првога реда, дато је пуно право у овим њиховим заводима.

Циљу тако дубоког преображаја одговара и сама *организација* реформних казнионица. Ту организацију карактеришу ове три мере: а) *Прогресивни систем*, б) *Неодрожена осуда* и в) *Привремени отпуст*.

а) Реформне казнионице подигнуте су према класама, као школе. Што је виша класа, то је ближа пуна слобода. Ко достигне највишу класу, а у њој се добро показао извесно прописано време, може бити предложен заводском надзорном савету за привремени отпуст (Прогресивни систем). На тај начин, као јак потетицај за самог осуђеника, добар део његове осуде а с том и његова судбина зависи од његовог владања.

(свршиће се)

Миљивоје Ј. Петровић.

СУДСКЕ ИСТРАГЕ И ПОЛИЦИЈА

као нарочита наука

(НАСТАВАК)

Варијације економског стања једне земље, служе нам такође као средство за тачно испитивање социјалних узрока криминалитета. Упоређење осцилација економског и криминалног живота открива нам односе, који постоје између криминалитета и квантитета земљорадничке производње, цене животних намирница, (жита, хлеба, вина и т. д.), радничке наднице и индустријског и трговачког покрета. Упоређујући, н. пр. количину часова рада индустријских и пољских радника, који су потребни за куповину 100 килограма жита, са интензитетом криминалитета, увидећемо лако сагласност између ова два феномена: са побољшањем економских прилика смањује се општа цифра криминалитета, и обратно.

Статистика професија доприноси да расветлимо једну другу страну социјалних узрока злочина, откривајући утицај, који свака професија има на криминалитет. Она нас учи, да свака професија притежава, тако рећи, своју моралну атмосферу, која доприноси развијању извесних специјалних облика криминалитета.

Распрострањеност наставе и квалитет васпитања утичу, такође, на криминалитет. Испитивање овог утицаја доказује нам, на првом месту, да су били у огромној заблуди сви они који су говорили: *отворите једну школу па ће те затворити један затвор*, а на другом, што је много важније, да настава, у место рушења, трансформише криминалитет и олакшава његове манифестације.

* * *

Истраживање индивидуалних узрока криминалитета најделикатније је. Реч је, доиста, о испитивању и објашњењу свега онога, што се налази у органској и психолошкој конституцији индивиду-е, а доприноси експлозији злочина.

Данас је несумњиво утврђено, да су акције људске у врло тесном односу са њиховом органском и психолошком конституцијом. Ово је једно од најлепших открића модерне науке. То је, дакле, индивидуалитет самог злочинца, који се испитује и са гледишта органског и са гледишта психолошког у циљу одређивања индивидуалних (биолошких) узрока кри-

миналитета. Антропологија, експериментална психологија, општа патологија и психијатрија доприносе веома много испитивању ових узрока.

Органско испитивање злочинчевог персоналитета обухвата испитивање општег стања његовог здравља, његов органски развитак, затим све физичке карактере лобање, лица и целог организма, који се називају *знацима дегенерације*, и који се показују: било у каквом феномену болесног наслеђа, било у општој неразвијености организма, било у поремећају индивидуалне еволуције, било, најзад, у неправилном функционисању појединих органа.

Психолошко испитивање злочинца обухвата неколико врста истраживања. Овде, на првом месту, долази физио-психолошко испитивање индивиду-е, као н. пр. испитивање осетљивости и осталих органских функција; испитивање интелигенције, разума, осећаја а нарочито моралне свести и, најзад, испитивање сваке манифестације, која је у стању да објасни психологију индивиду-е, њене естетичке моћи, њен религиозни осећај, њен арг и њено држање пре, за време, и после злочина. У обим овог испитивања злочинчевог персоналитета улазе још и истраживања о физичком и моралном наслеђу родитеља, као и о фамилијарним приликама у којима је индивиду-а живела.

Ова испитивања индивидуалних узрока криминалитета дала су најлепше резултате. Захваљујући њима утврдило се, да су болести у опште, а лудила наполе, много чешћи код злочинаца но код незлочинаца, и да ова иста разлика постоји и у погледу физичке и моралне неосетљивости, патолошког наслеђа и притежања знакова дегенерације.

* * *

Природно је, што се после ових нових појмова о узроцима криминалитета и о физичком и моралном персоналитету човека злочинца, правно схватање злочина, теорија одговорности, казнена и репресивна акција јављају у сасвим новом облику.

Познавање спољашњих и унутрашњих узрока криминалитета учи нас, да су за сузбијање криминалитета много боља превентивна но репресивна средства, а познавање физичког и моралног персоналитета злочинчевог доказује нам, опет, да рационални начин поступања са злочинцима мора бити сасвим друкчији од начина који се данас употребљује.

Многобројне су теорије, које су се јавиле као последица нових студија о природи човека злочинца. За многе од њих, злочин је последица епилепсије, неврасценије и поремећаја нервног система; друге га сматрају као последицу социјалних и економских утицаја, док је за треће резултат свију ових узрока, који дејствују једновремено, у разним правцима, и у разним сразмерама. Последња теорија несумњиво је истинита.

Они, који су се упустили у бескрајне дискусије да би сазнали који је најважнији фактор криминалитета, заборавили

су да се једно овакво важно питање не може решити једнострано. У различитим специјалним случајевима делају и различити фактори, и у разној пропорцији, а који је од ових фактора најважнији, може се утврдити само за сваки случај понаособ, и то тек по извршеном злочину и студирању злочинца.

* * *

Пошто је, на изложени начин, испитала узроке криминалитета и самог злочинца, криминологија приступа изучавању система за сузбијање криминалитета. Овде долази изучавање превентивних и репресивних средстава, разних система поправљања за поправиме и изолисања из друштва за непоправиме злочинце, и најзад судско-полицијска истраживања, која су, у исто доба, и превентивног и репресивног карактера. И полиција и истражна власт јављају се, после ових нових криминолошких испитивања, потпуно трансформисане; нови научни резултати нуде полицијским и судским органима огромну количину нових знања, која су им од нецењене користи за њихову професију.

Јасно је, да се изучавање криминологије, које обухвата и судско-полицијска истраживања, не може вршити без лабораторијум-музеума. Криминална наука, која се и до скоро изучавала начином апстрактним и метафизичким, просто према текстовима закона, постало је данас, захваљујући новим открићима свију наука, права природна наука која се, као и остале природне науке, не може студирати без лабораторијума и музеума, у које треба скупити све што се односи на изучавање криминологије: графичке таблице, фотографије, инструменти, анатомски материјал, корпус-деликти, трагови свију врста, предмети и документи који се односе на инспекцију места злочина, преглед леша, констатовање идентитета и т. д. Овај богат и разноврсан материјал биће од нецењене користи за практичну и експерименталну обуку ученика, а и само теоријско изучавање криминалитета и човека злочинца у опште наћи ће у њему — овом материјалу — потврда и доказа за своје закључке.

(наставиће се)

Д. Ђ. Алимпић.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Суд општине вранићке у срезу посавском, окр. београдског, актом својим од 7. фебруара ове год. пита:

1. »По § 13. последња алинеја грађ. суд. поступка и чл. 24. други став закона о чувању поља, одређена је надлежност кметова сељачких кад се општина из више села састоји. Какву надлежност имају кметови села, кад се општина из једног села састоји а у оваким приликама;

2. По чл. 24. последња алинеја закона о народним школама, председник

општинског суда или његов заступник, дужан је наплатити одређену казну у року *тридесет* дана, а ако то не учини а од кажњеног се могло наплатити онда плаћа сам, а није одређено од када се ово рачуна, или од дана кад се казна у одбору изрече или од дана кад се туженом саопшти и наплата затражи; и

3. По чл. 126. закона о шумама: — иступне кривице по овом закону учињене у државним, манастирским и црквеним шумама извиђа и казни средска полицијска власт, а у осталим шумама општин. суд, а није одређено до које суме процењене кривице може општински суд да суди, и да казни, и ако се ко осуди по овом закону па се изјави жалба Првостепени суд ништи пресуду и упућује суд на чл. 111. закона о шумама, онда како се има разумети чл. 126. закона о шумама и је ли и по коме наређењу и за које кривице надлежан општински суд извиђати и судити шумске кривице?»

— На ова питања одговарамо:

1. По чл. 24. закона о општинама од 24. марта 1866 г. за место, из којег је главни кмет (председник) није биран кметовски помоћник, па је, по томе, по чл. 41. истог закона председник као прва месна власт у селу из којег је он.

Ови кметови (председници) и кметовски помоћници, имали су по чл. 41. поменутог закона право суђења за потрице до 100 гроша чаршијских, а сем тога помирљиво су расправљали тербе, које би се породиле због њива, крчевина, забрана и других сличних потраживања.

Пресуде за потрице постајале су извршне, а оне друге тек онда, кад их општински суд одобри.

Изменама § 6. т. д. грађ. суд. поступка од 17. јануара 1876. год. дато је право сеоским кметовима, кад је општина састављена из више села, да суде грађанске спорове до 10 динара, остављајући и даље и оно право из чл. 41. зак. о општинама.

О местима, која су сама сачињавала општину, као што су вароши и велика села, закон није истина можда изречно рекао, али је очигледна ствар, да је ту суђење оставио самим општинским судовима.

Потврде за овакво гледиште налазимо донекле у последњем ставу § 13. грађ. суд. поступка који такође помиње само пресуде сеоских кметова, а то се види и из чл. 103. и 109. зак. о општинама, где се предвиђају дужности председника општина, али где се о суђењу грађанских спорова до 10 динара не вели ништа.

Не би се, у осталом, могла ни објаснити потреба да се ова суђења пренесу на поједине кметове и у оним местима, где постоји општински суд, као неспоредна месна власт, нити би се то дало поклопити са тачком првом чл. 100. зак. о општинама.

Према томе, кметови оних општина, које су састављене из једног села или вароши, имају учешћа у суђењу ових спорова до 10 дин. само као чланови општинског суда.

Ово исто важи и за случајеве из чл. 24. и 25. зак. о чувању пољског имања;

2. Рок од месец дана за наплату казне од ђачких родитеља, почиње теби од онога дана, када је председник примио од школског одбора одлуку о изреченој казни; и

3. У бр. 31. »Полицијског Гласника« од 1905. год. и у бр. 27. од 1906. године, опширно је изнесено, које шумске кривице суде општински судови.

Треба то прочитати, па ће онда изостати непотребна питања.

II.

Суду општине селевачке не може се одговорити на питање од 13. априла ове год. Бр. 1357, пошто није поставио начелно питање него је изнео конкретан случај, те би се одговором прејудиирала сама ствар.

III.

Суду општине војловачке одговара се на питање од 13. априла ове год. Бр. 407, да је такво питање расправљено у бр. 18. »Полиц. Гласника« од ове године, зато нема потребе сада то понављати.

IV.

Суду општ. александровачке на акт од 10. априла Бр. 5449 одговара се, да редакција нема пред собом питање о коме суд говори, зато нека га поново изложи, па ће се објаснити.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

Т Р А Ж Е С Е

Драгутина Петровића, бив. воденичара код Јанићија Милановића, из Гор. Грбине, родом из Паша, среза жуњског, тражи начелник среза кружанског актом Бр. 6287, због горосече. Он је стар 50 година, средњег раста, косе смеђе, очију граорастих, округлих образа, у сељачком оделу. Пронађеног треба спровести поменутом начелнику.

Ђорђа И. Ј. Габаревића, слугу Првула II. Јатића, земљод. из Јабуковца, који је 16. пр. м-ца отумарао из Јабуковца и до сада се о њему ништа није сазнало, тражи начелник среза брзо-палапачког актом Бр. 3615. Ђорђе је стар 13 година, прилично развијен, косе смеђе, очију граорастих, носа правилног; од одела имао је на себи: кожух, чакшире, на глави црну шубару а на ногама пресне опанке. Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима да га потраже и у случају проналаска о томе извести поменутог начелника с позивом на акт Бр. 3615.

Вељка М. Правдића, Дојчина Савића, и Живана Ј. Костића, земљод. из Осавице, који су 30. пр. м-ца побегли од својих кућа без знања родитеља у намери да иду у Америку, тражи начелник среза трстеничког депешом Бр. 6729. **Вељко** је стар 16 година, високог раста, у лицу плав, косе плаве, носав, од одела има на себи гуњ и чакшире од сукна, на глави шубару а на ногама опанке. **Дојчин** је стар 21 год., у лицу смеђ, носав, од одела има гуњ и чакшире од сукна, на глави војничку шајкачу а на ногама опанке; **Живан** је стар 19 година, средњег раста, дежмекат, у лицу

плав, разрок. Пронађене треба спровести поменутом начелнику.

Милана Милутиновића, из Кривог Вира, бив. осуђеника; који је пре извесног времена отумарао из места пребивања, тражи начелник среза бољевачког актом Бр. 5674, ради издржавања двогодишњег полицијског надзора. Милан је стар 36—40 година, косе и бркова смејих, брија се; од одећа има на себи црне чакшире и гуњ, јелек, на ногама пресне опанке, а на глави шубару. Пронађеног треба спровести поменутом начелнику.

НАЂЕН ЛЕШ

На дан 24. пр. м-ца Дунав је избацио код Кудака, у срезу негогинском, један непознат човекчи леш, чија идентичност досадашњом вођеном истрагом још није утврђена. Леш је дугачак 1'60—1'70 м., обично развијен, округле главе у пречнику од 30 см., косе смеђе и дугачке 7 см., бркова смејих, брија се; на себи има од одећа једну поткошуљу од белог платна која се закончава код врата првим дугметом, а по њој једну кошуљу од оксфорда у боји, при стари прелук, црне панталоне испецане на коленима, на ногама има банабанске опанке и шаране чаране од фула које су навучене преко панталона и везане узицом испод колена, око појаса има обвијен један грао капут везан узицом. Прегледом није нађен никакав траг од насилне смрти. При прегресу код њега је нађена једна табакера од хартије у којој је била једна цигарета дувана са српским грбом, два три папира и једно парче хартије на коме је написано: „Зорка Јовановић — соба-рица Пожаревац

Драга Перићевића невачица Београд.
Крета.“

Леш је био у води 6—7 дана. По одећу може се закључити да је непознато лице било по занимању радник. Начелник среза негогинског, актом Бр. 4715, моли све полицијске и општинске власти, а и приватне, да га известе, ако би ма шта знали о лешу овога непознатог човека, што би имло у корист утврђивања његове идентичности.

СКРЕЂЕ СЕ ПАЖЊА

Код начелника среза алексиначког налазе се у притвору познати коцкари: **Лазар Николић — Марковић**, из Београда и **Милутин Милошевић „Ђора“**, из Крушевца. Обраћа се пажња свима властима ако би знале да су Лазар и Милутин извршили како казнено дело, да о томе известе поменутог начелника с позивом на депешу Бр. 5230.

Непознати крадљивац 16. пр. м-ца отворивши удешеним кључем врата на канцеларији школе подгорачке, кад у њој није било никога, ушао је унутра и обивши фијоку на једном столу украо је из исте два школска печата од месинга: један за восак а други за мастило са натписом „Краљ. срп. основна школа подгорачка.“ Скреће се пажња свима полицијским и општинским властима да потраже ове крадене печате и у случају проналаска о томе известе начелника среза бољевачког с позивом на акт Бр. 5461.

ПОТЕРЕ

На дан 14. пр. м-ца на путу иза Неготина два непозната лица дигли су на преваран начин Анти Живановићу, земљод. из Поповице, 210 динара у српским новчаницама од 10 динара. Досадашњом вођеном истрагом није се могао пронаћи која су то лица, али се мисли да су то неки од наших познатих коцкара и варалица. Један је од њих стар 25—26 година, средњег раста, приомањаст, са малим брковима; од одећа имао је на себи дугачак црн капут, на глави црн штофан шешир а на ногама чизме, а други је стар 30 година, омамен, има кукаст нос, у сељачком одећу. Нека све полицијске и општинске власти потраже ове непознате варалице и у случају проналаска стражарно их спроведу начелнику среза крајинског с позивом на депешу Бр. 3497.

Стана — Станојка жена Јанка Јовановића, **Милева** жена Петра Ђорђевића и **Ката** жена Марка Ранковића, скитача цигана, решењем чачанског првостепеног суда од 12. априла 1905. године Бр. 10474, стављени су под поротни суд и у притвор због крађа коња извршених у 1904. години. Стана је стара 25—28 година, Милева 22—25 а Ката 20—23 година. Лични њихов опис непознат је. Како се Стана, Милева и Ката нису до сада могле пронаћи да им се горње решење сазнати и у притвор ставе, то нека их све полицијске и општинске власти живо потраже и у случају проналаска спроведу поменутом суду с позивом на акт Бр. 12266.

Марко Ђорђевић „Чапкун“, коцкар, родом из Шапца, и **Драгољуб Степановић**, коцкар, родом из Параћина, 28 пр. м-ца извршили су једну превару у Крушевцу, на су по извршењу дела одмах побегли. Марко је

потраже и у случају проналаска стражарно их спроведу начелству округа крушевачког с позивом на депешу Бр. 4208.

Спира Ђ. Митић, бакалски момак и сензал из Лесковца, решењем начелника среза јабланичког од 25. априла ове год. Бр. 6964, стављен је под кривичну истрагу и у притвор за дело паљевине дућана. Спира је стар 19 година, средњег раста, косе смеђе, очију жућкастих, носав; од одећа имао је на себи капут од штофа, панталоне од шајка, на глави шубару а на ногама опанке. Како је Спира, према извештају начелника среза лесковачког отумарао из Лесковца, то се скреће пажња свима полицијским и општинским властима да га потраже и у случају проналаска стражарно спроведу поменутом начелнику с позивом на депешу Бр. 7434.

Крађе стоке. Ноћу између 18. и 19. пр. м-ца непознати крадљивац украо је са наше једну кобилу Николи Поп. Стојићу, земљоделцу из Јабуковца. Кобила је матора 10 година, длаке црне, висока 1'48 м., на леђима има убој од седа. Акт начелника среза брзоналачког Бр. 3580.

Ноћу између 27. и 28. пр. м-ца непознати крадљивци украли су две кобиле из затворене авлије Таси В. Милошевићу, земљоделцу из Ливанице. Једна је кобила матора 5 година, ала-таста, цветаста, висока 160 см., са жигом „К“, а друга је матора 2 године, длаке зелене, цветаста. Акт начелника среза моравског округа пожаревачког. Бр. 6894.

Ноћу између 1. и 2. ов. м-ца непознати крадљивац украо је из отвореног обора једну краву Вељку Милошевићу, земљоделцу из Кулиновца. Крава је матора 8 година, длаке сиво плаве, виластих рогова, стеона. Депеша начелника среза трнавског Бр. 4619.

стар 38 година, висок 1 м. 55, добро развијен, косе смеђе, очију жуто затворених; од особенних знакова има: а.) брадавицу у величини зрна од сочива за 4 см изнад корена носа; б.) брадавицу величине пшеничног зрна за 4 см испред левог уха, в в.) брадавицу у величини зрна од сочива за 2 см. изнад унутрашњег краја леве кључне кости. До сада је три пута судски осуђиван. Опис Драгољубов непознат је. Нека их све полицијске и општинске власти живо

Ноћу између 1. и 2. ов. м-ца непознати крадљивци украли су две кобиле Милану Пејићу, из Прњавора, среза маџанског, у селу Вукони, срезу тамнавском, кад је се враћао са убског вашара. Једна је кобила матора 13 година, доратаста, са жигом положено „К“, а друга је матора 4 године, доратаста, цветаста, ждревна, без жига. Депеша начелства округа подринског Бр. 7485.